

HANDLEIDING 2^E JAAR

maart 2011

Huisartsopleiding VUmc

OZW- gebouw, 9^e etage

De Boelelaan 1109

1081 HV Amsterdam

Teamleider 2^e jaar

Telefoon

OZW gebouw

E-mail

: Chris Rietmeijer, huisarts

: 020 – 444 93 44

: kamer 9C-11

: c.rietmeijer@vumc.nl

Onderwijsassistente 2^e jaar

Telefoon

OZW gebouw

E-mail

: Pascale Scheerman

: 020 – 444 93 53 (ma, di, do of vrij)

: kamer 9A-02

: p.scheerman@vumc.nl

Assistente Stages 2^e jaar

Telefoon

OZW gebouw

E-mail

: Binkey Koerten

: 020 - 444 17 94

: kamer 9C-12

: wh.koerten@vumc.nl

Onderwijscoördinator jaar 2

Telefoon

OZW gebouw

E-mail

: Harry Schleypen

: 0204449353

: kamer 9C-11

: h.schleypen@vumc.nl

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding.....	3
2	Stages.....	3
2.1	Klinische stag.....	3
	2.2 Chronische zorg stage.....	4
	2.3 GGZ- stage.....	4
	2.4 Keuzestages.....	4
3	Cursorisch onderwijs.....	5
	3.1 Het cursorisch onderwijs in de klinische stage: de STARTclass.....	5
4	Individueel Opleidingsschema 2e Jaar.....	6
	4.1 Mogelijkheden tot wijziging IOS in jaar 2.....	6
	4.2 Aanvraag wijziging IOS.....	6
5	Organisatie stages.....	7
6	Regelgeving stages.....	7
	6.1 Werktijden en diensten.....	7
	6.2 Diensten.....	8
	6.3 Vakantieregeling.....	8
7	Koppelingsprocedure.....	8
	7.1 Koppelingsprocedure 2 ^e jaar.....	8
	7.2 Instructie voor aios.....	9
	7.3 Toewijzing stageplaatsen.....	9
	7.4 Kennismaking Stageopleider.....	9

1 INLEIDING

De stages in het 2^e jaar vinden plaats onder de gedeelde verantwoordelijkheid van de huisartsopleiding en de stageplaatsen. Iedere stageopleider draagt zorg voor optimale opleidingscondities. Deze zijn vastgelegd in de stageovereenkomst. De stageopleider let erop dat van de aios geen taken gevraagd worden waartoe deze niet toegerust is. De aios werkt als zelfstandig arts in opleiding. Dit betekent dat er te allen tijde consultatiemogelijkheid moet zijn gegarandeerd.

Deze handleiding beschrijft het onderwijs van het 2^e jaar van de huisartsopleiding en bevat informatie over de organisatie en regelgeving van de stages en de koppelingsprocedure. Het curriculum van de opleiding tot huisarts staat beschreven in het *Opleidingsplan* (zie www.hovumc.nl onder regelgeving). Een samenvatting daarvan betreffende het 2^e jaar volgt hieronder:

Het *standaard opleidingsschema* (zonder vrijstellingen) in het 2^e jaar van de huisartsopleiding bestaat uit 3 verschillende stages gedurende in totaal 12 maanden en omvat:

- een verplichte **klinische stage van tenminste 6 maanden voltijds** in een ziekenhuis op de afdeling SEH, interne geneeskunde, chirurgie, kindergeneeskunde of verloskunde/gynaecologie
- een **chronische zorg (CZ) stage van 3 maanden** in een instelling voor chronisch complexe zorg, verpleeghuis of geriatrische afdeling algemeen ziekenhuis
- een **GGZ stage van 3 maanden** in een instelling voor geestelijke gezondheidszorg

Aan het begin van de Klinische Stage volgt de aios een verplichte STARTclass. Gedurende de stages volgt de aios het terugkomdagonderwijs op het huisartsinstituut. Dit (cursorisch) onderwijs staat beschreven in de modulehandleidingen van de stages in het 2^e jaar die eveneens te vinden zijn op de website van de HOVUmc. Aan de 1^e jaars aios wordt in september 2010 voorafgaand aan de koppeling voor het 2^e jaar nadere informatie verstrekt over de koppelingsprocedure voor jaar 2. Voor vragen en informatie kunt u terecht bij de onderwijsassistente, Pascale Scheerman of bij de teamleider van het 2^e jaar, Chris Rietmeijer.

2 STAGES

2.1 Klinische stage

De stage is gericht op de verdieping van de medisch-inhoudelijke kennis en vaardigheden en samenwerkingsvaardigheden met de tweede lijn. Er is aandacht voor het versterken van de competenties betreffende acute spoedeisende patiëntproblemen, traumatologie en kleine chirurgische ingrepen.

De aios werken aan hun klinische competenties op het gebied van ziektebeelden die in de huisartspraktijk minder frequent voorkomen, met name spoedgevallen. Tevens komt aan de orde de diagnostiek en behandeling in de tweede lijn. Daarbij wordt ook aandacht geschonken aan de verschillen tussen eerste en tweede lijn en de communicatie tussen

beide. De invulling van het onderwijs op de stageplaats wordt nader beschreven in het leerwerkplan van de betreffende stage-instelling.

2.2 Chronische zorg stage

Centraal in de deze stage staat de diagnostiek en behandeling van voornamelijk oudere patiënten met complexe (chronische) problematiek op somatisch en psychogeriatrisch gebied. Ook de palliatieve zorg is een belangrijk thema in deze stage. De stage richt zich vooral op de uitbreiding van klinische competenties op het gebied van chronisch complexe aandoeningen die in de huisartspraktijk minder frequent voorkomen, maar wel relevant voor de huisarts zijn. Ook is er aandacht voor het opvangen van de gevolgen van een chronische ziekte met aandacht voor de systeemaspecten (zoals het begeleiden van de familie) en de samenwerking tussen huisarts en intramurale instelling. De inhoud van het onderwijs op de stageplaats wordt nader beschreven in het leerwerkplan van de betreffende stage-instelling.

2.3 GGZ- stage

De GGZ- stage richt zich op het versterken van competenties op het gebied van de geestelijke gezondheidszorg en de psychosociale problematiek. Belangrijke thema's zijn de diagnostiek en behandeling van diverse psychiatrische ziektebeelden, de meest voorkomende persoonlijkheidsstoornissen en het behandelen van gedrags- en verslavingsproblematiek.

Het onderwijs richt zich op de klinische competenties met betrekking tot veel voorkomende psychosociale en psychiatrische problematiek, die in de huisartspraktijk minder frequent voorkomen. Centraal staat de diagnostiek en behandeling zoals die in de tweede lijn worden toegepast. Daarnaast is er aandacht voor de transfer van het geleerde naar de huisartspraktijk. De inhoud van de stage wordt nader beschreven in het leerwerkplan van de betreffende stage-instelling.

2.4 Keuzestages

De aios heeft de mogelijkheid om de CZ- of de GGZ- stage in te wisselen voor een keuzestage. Keuzestage(s) zijn gericht op competentieontwikkeling op basis van gebleken lacunes of eigen interesse. Om voor een keuzestage in aanmerking te komen moet de aios aan kunnen tonen het competentiegebied dat ingeruild wordt, in voldoende mate te beheersen. Dit is ter beoordeling aan de 1^e jaarsdocenten en opleider.

De keuze voor het thema sluit aan bij de speciale interesse van de aios en het aanbod is gebaseerd op de inschatting dat de beoogde competenties slechts beperkt leerbaar en/of toepasbaar zijn in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk. Voor informatie over de beschikbare stages verwijzen wij naar de onderwijsassistente jaar 2. De inhoud van de stage wordt nader beschreven in het leerwerkplan van de betreffende stage-instelling (zie verder ook hoofdstuk 4).

3 CURSORISCH ONDERWIJS

Het cursorisch onderwijs in jaar 2 is gericht op de verdieping van de stage-ervaringen. Er wordt gewerkt aan de hand van opdrachten die gerelateerd zijn aan de eigen leeragenda van de aios. In de onderwijsprogramma's wordt aandacht besteed aan de transfer van de stage-ervaringen naar de huisartsgeneeskundige setting. Het cursorisch onderwijs vindt - ook voor de Twente aios - plaats in het VUmc in Amsterdam.

Per kwartaal wordt op ca. 10 dagen cursorisch onderwijs georganiseerd in de vorm van terugkomdagonderwijs. Een uitzondering daarop vormt de Klinische stage. De start van het ondersteunend onderwijs is de twee weken durende STARtclass. Deze vindt plaats voorafgaand aan de start op de stageplaats op een centrale locatie. Tijdens de klinische stage zelf is er eens in de drie weken een terugkomdag. Tijdens de CZ en de GGZ stage zijn er wekelijkse terugkomdagen.

De samenstelling van de onderwijsgroepen is erop gericht dat de aios zoveel mogelijk een gelijksoortige stage volgen. Na het afsluiten van een stage wordt bij de aanvang van de volgende stage weer een nieuwe groep gevormd. De groepen (met uitzondering van de STARtclass) worden als regel begeleid door één of twee vaste docenten. Afhankelijk van de groepsgrootte en het te behandelen thema kunnen ook expertdocenten (specialisten óf huisartsen) een deel van de begeleiding bieden.

3.1 Het cursorisch onderwijs in de klinische stage: de STARtclass

Ter voorbereiding op de stages op de Klinische stages krijgen de aios een intensieve, praktische cursus van 10 dagen, de *STARtclass*. Dit geldt niet voor de 3 maanden stages Kindergeneeskunde en Gynaecologie.

De STARtclass is een landelijk georganiseerde voltijdse introductiecursus en vindt plaats in het Medisch Training en Simulatie Centrum Nederland (Metscenter) te Bilthoven en wordt afgesloten met een eindtoets. Na afloop ontvang je een deelnamecertificaat.

Het cursorisch onderwijs van de klinische stage vindt hierna in aangepaste vorm plaats met gemiddeld eens per 3 weken een terugkomdag bij de huisartsopleiding VUmc.

Het hoofddoel van deze cursus is de aios goed voor te bereiden op het praktisch werken op de SEH. De ambitie is om alle aios met een degelijk pakket aan kennis en vaardigheden aan hun Klinische stage te laten beginnen.

De voornaamste doelen van de STARtclass zijn het verwerven van:

- kennis over en vaardigheden in spoedgevallen in de huisartspraktijk
- inzicht in het verschil in epidemiologie op de SEH en in de huisartspraktijk
- kennis en vaardigheden nodig om het werken op een SEH te kunnen starten; deze basis dient verder uitgebouwd te worden tijdens de gehele SEH- stage
- bewustzijn van de grenzen aan kennis en vaardigheden
- vaardigheid tijdig hulp in te roepen

De STARtclass is niet bedoeld om de aios reeds vanaf de eerste weken volledig zelfstandig te laten werken. Aansluitend op de STARtclass volgt een inwerkperiode op de stageplaats. Na de STARtclass resteren nog 8 onderwijsdagen op het instituut (1x per 3 weken). Tijdens dit cursorisch onderwijs komen de volgende zaken aan bod: reflectie, toetsing en capita selecta over nog niet tijdens de STARtclass behandelde onderwerpen.

4 INDIVIDUEEL OPLEIDINGSSCHEMA 2E JAAR

Het *Individueel Opleidingsschema (IOS)* is het (individueel) traject van opleidingsactiviteiten en stages welke de aios gedurende de huisartsopleiding moet doorlopen. Het IOS, inclusief de eventueel toegekende vrijstellingen, wordt bij aanvang van de opleiding vastgesteld. Afhankelijk van het verloop van de opleiding kunnen er gedurende de opleidingsperiode aanpassingen van het IOS aan de orde zijn. De voorgestelde wijzigingen moeten wel voldoen aan het Opleidingsplan HOVUmc en de registratie-eisen van de HVRC.

4.1 Mogelijkheden tot wijziging IOS in jaar 2

De regelgeving betreffende de stages bepaalt o.a. het volgende:

Buiten de opleidingsperioden in de huisartspraktijk kan maximaal 9 maanden stage in een ziekenhuis gevolgd worden en maximaal 6 maanden stage buiten de kliniek.

Hierdoor ontstaan de volgende mogelijkheden om het IOS te wijzigen:

1. Inwisselen of ruilen van de chronische zorg stage of van de GGZ stage

Deze mogelijkheid is vooral van toepassing voor aios die wèl ervaring hebben in de Chronische Zorg of GGZ, maar geen vrijstelling hebben gekregen. In dat geval kan, als de beschikbaarheid dit toelaat, òf de chronische zorg stage, òf de GGZ stage ingewisseld worden voor:

- Een **keuzestage**
Voorbeelden: een wetenschappelijke stage bij het EMGO-instituut, een stage verstandelijk gehandicaptenzorg. Desgewenst zijn andere keuzestages bespreekbaar.
- Een **extra GGZ of Chronische Zorg stage** van 3 maanden (dus verlenging van één van deze stages tot 6 maanden).
- Een **extra klinische stage**
Dit kan zijn: 3 maanden SEH, interne geneeskunde, chirurgie, kindergeneeskunde, cardiologie of dermatologie (6 weken)/KNO- heelkunde (6 weken).
- Een **verlenging van de huisartsstage** in het 3e jaar met 3 maanden.

2. Extra klinische stage of wetenschappelijke stage

Het is ook mogelijk, als de beschikbaarheid van stageplaatsen dit toelaat, om een extra klinische stage of een wetenschappelijke stage te volgen *zonder* inwisselen van de chronische zorg stage of de GGZ stage. Deze mogelijkheid is aantrekkelijk voor aios die klinische ervaring hebben, maar bijvoorbeeld een stage kindergeneeskunde willen volgen. De stage wordt in dit geval in mindering gebracht op de 2^e opleidingsperiode in de huisartspraktijk; het 3^e jaar duurt dan (bij een voltijdse opleiding) slechts 9 maanden.

4.2 Aanvraag wijziging IOS

De aios die geïnteresseerd is in een aanpassing van het IOS, bespreekt als eerste deze wens met de docenten en opleider(s) in jaar 1, bijvoorbeeld tijdens het 2^e voortgangsgesprek. In de maand oktober - voorafgaande aan de koppelingsprocedure voor het 2^e jaar - moeten de aanvragen, ondertekend door de docent(en) en opleider, ingediend worden bij de

onderwijsassistente van het 2^e jaar. De aanvraag IOS wijziging moet voorzien zijn van een duidelijke motivatie en relevante leerdoelen.

De teamleider van het 2^e jaar beslist of het verzoek kan worden toegekend. Voor de aanvraag moet gebruik gemaakt worden van het formulier genaamd “aanvraagformulier wijziging IOS HOVUmc”. Dit formulier staat op de website www.hovumc.nl onder aios, jaar 2

5 ORGANISATIE STAGES

De HOVUmc beschikt over ruim 60 (door de HVRC erkende) stageplaatsen die gelegen zijn in de regio Amsterdam, de regio Haarlem, Noord-Holland inclusief West-Friesland, Flevoland en Twente. De stageplaatsen beschikken over een stageleerwerkplan (of een profiel) waarin beschreven staat wat en hoe er te leren valt op de stageplaats. De stageopleider draagt de verantwoordelijkheid voor het onderwijs op de stageplaats en de beoordeling van de aios. Steeds na 3 maanden vindt er een (tussen)beoordeling plaats van de vordering van de aios in een voortgangsgesprek (zie ook het protocol Toetsing en Beoordeling op de website). De aios bewaakt dat de verplichtingen zoals beschreven in het protocol nagekomen worden.

Het overzicht van de beschikbare stageplaatsen en de stageleerwerkplannen staan gerangschikt op stagesoort op de website www.hovumc.nl, onder aios, jaar 2, stageplaatsen.

6 REGELGEVING STAGES

De regelgeving betreffende de huisartsopleiding staat beschreven in het *instituuatreglement 2010* van de Huisartsopleiding VUmc (zie www.hovumc.nl). De opleidingssituatie in het 2^e jaar wijkt op een aantal punten af van de opleidingsomstandigheden in de huisartspraktijk. De stageduur van 3 of 6 maanden en de opeenvolgende wisselingen van docenten en opleiders, vragen veel van de flexibiliteit van de aios.

De klinische stage dient **minimaal 6 maanden voltijds** gevolgd te worden. Werken in deeltijd is tijdens de klinische stage dus *nog niet* mogelijk. De HVRC stelt dat een tekort aan klinische stage niet op een andere wijze gecompenseerd kan worden.

Wegens organisatorische en onderwijskundige redenen is deeltijd opleiding tijdens de overige stages in het 2^e jaar zeer moeilijk te realiseren. Mede gezien de korte duur van de CZ en GGZ- stages is een deeltijd percentage van minder dan 84% (32 uur) niet mogelijk.

De aios wordt nadrukkelijk geadviseerd om bij de planning van het tweede jaar hiermee rekening te houden! De opleidingsduur wordt bij deeltijdopleiding naar rato verlengd. De verlenging vindt plaats aansluitend aan de huisartsstage in het 3^e jaar, dus niet aansluitend aan de 2^e jaars stages.

6.1 Werktijden en diensten

De regels betreffende de werktijden en het verrichten van ANW-diensten zijn ontleend aan de Regeling Arbeidsvoorwaarden van de SBOH (CAO 2010, te vinden op www.sboh.nl).

Samengevat zijn de volgende regels van toepassing:

Werktijden

De werkweek van de aios bedraagt 38 uur, inclusief de terugkomdag van 6 ½ uur. De overige 31 ½ uur worden verdeeld over 4 werkdagen in de instelling.

De werktijden zijn exclusief studie-uren van de aios.

De onderwijskundige begeleiding van de aios door de stageopleider valt binnen de werktijden.

Van de stageopleider wordt verwacht minimaal één uur per week te besteden aan de onderwijskundige begeleiding van de aios.

Diensten

De aios neemt deel aan de diensten zoals die in de opleidingspraktijk gebruikelijk zijn. De aios werkt hierbij, waar het de medisch-inhoudelijke zorgverlening betreft, onder de eindverantwoordelijkheid van de stageopleider. De opleider bepaalt op geleide van het stadium van de opleiding en het niveau van bekwaamheid, tot welke handelingen de aios in staat kan worden geacht.

De frequentie van de diensten (indien van toepassing) bedraagt maximaal:

- 1 avonddienst, nachtdienst of avond + nachtdienst per week
- 1 weekenddienst per 4 weken, die maximaal 24 uur achtereenvolgend bedraagt
- Tijdens de gevaluteerde stages (zie website SBOH) zal de aios werkzaamheden verrichten ingevolge de dienstroosters van de opleidingsinrichting

Voor de diensten heeft de aios recht op een vergoeding in vrije tijd van:

- 2 uur voor een avonddienst, nachtdienst of avond- + nachtdienst
- 4 uur voor een weekenddienst

Tijdens een gevaluteerde klinische stage is de 'ORT-regeling gevaluteerde klinische stage' van toepassing (zie CAO SBOH).

6.2 Vakantieregeling

De aios heeft volgens de CAO SBOH 2010 recht op 228 vakantie-uren per jaar. Als richtlijn voor het opnemen van vakantie hanteert de huisartsopleiding als richtlijn: In stages van 3 maanden maximaal twee weken vakantie; in stages van 6 maanden maximaal 3 weken; geen vakantie aan het begin van de stage. Totaal per jaar maximaal 6 weken. Het opnemen van vakantie aan het begin van een module is niet toegestaan.

Het opnemen van vakantie kan alleen in overleg met de (toekomstig) stageopleider en opleidingsinstituut met inachtneming van de continuïteit van de patiëntenzorg.

7 KOPPELINGSPROCEDURE

De koppelingsprocedure vindt plaats met behulp van "Make A Match" (MaM): zie website mam.hovumc.nl. Op het koppelingsplatform Jaar 2 van MaM staat de procedure voor de koppelingen met de stageplaatsen beschreven.

7.1 Koppelingsprocedure 2^e jaar

Uiterlijk 4 maanden vóór het einde van jaar 1 (op 31 oktober) moeten alle aanvragen betreffende wijziging van het IOS bij de onderwijsassistente 2^e jaar, Pascale Scheerman, ingediend zijn, anders kunnen de wijzigingen niet meer worden meegenomen in de koppelingsprocedure.

Bij aanvang van de koppelingsprocedure staat de aios ingedeeld in poules van de stages die volgens het IOS gevolgd moeten gaan worden. Afhankelijk van het IOS kan dit variëren van 1 tot maximaal 5 poules: klinisch 6 mnd, klinisch 3 mnd, GGZ stage, Chronische Zorg stage en Keuzestage.

In de poules staan alle beschikbare stageplaatsen waaruit een keuze gemaakt kan worden.

7.2 Instructie voor aios

- **Van de 1^e donderdag van november 9:00 uur tot de 2e donderdag van november 9:00 uur 2011** (dus precies 1 week) is het koppelingsplatform in MaM voor invoering van de voorkeuren geopend.
- Zoek de meest geschikte stageplaatsen uit aan de hand van het overzicht van de beschikbare stageplaatsen. Lees de profielen van de stageplaatsen goed door en beoordeel waar je leerdoelen het best behaald kunnen worden.
- Maak een keuze voor 4 favoriete stageplaatsen in volgorde van voorkeur en geef met een min- streepje aan waar je liever niet naar toe wilt en onderbouw deze keuze door middel van een duidelijke **onderwijskundige motivatie** op het daarvoor bestemde invoerveld. Om een optimale toewijzing van de stageplaatsen mogelijk te maken, is het essentieel om leerdoelen, relevante voorervaring en specifieke stagewensen duidelijk kenbaar te maken.

7.3 Toewijzing stageplaatsen

Op de tweede donderdag van november om 9.00 uur worden de poules afgesloten. Vanaf dat moment kunnen geen voorkeuren meer ingevoerd worden en worden de opleidingstrajecten op basis van de beschikbare stageplaatsen per aios opgesteld. Binnen 3 weken is de toewijzing zichtbaar in Make a Match. Controleer nauwkeurig het overzicht van je stages en neem bij eventuele vragen of problemen direct contact op met de onderwijsassistente 2^e jaar, Pascale Scheerman.

Vanaf 1 december wordt de groepsindeling voor het instituutsonderwijs van het 2^e jaar gemaakt. Hierna krijgen de stageopleiders de gegevens van de geplaatste aios voor het hele tweede jaar toegezonden.

7.4 Kennismaking Stageopleider

De aios is gehouden om ruimschoots vóór aanvang van de eerste stage (minimaal 6 weken) een afspraak te maken met de stageopleider voor het kennismakingsgesprek. Plan de volgende kennismakingsgesprekken eveneens ruim van tevoren en bereid het gesprek goed voor. Maak een overzicht van je leerdoelen en stagewensen met behulp van het stageleerwerkplan van de stageplaats.

Mochten er onverhoopt problemen rijzen rond de stage, neem dan direct contact op met de teamleider 2^e jaar; dit geldt ook in geval van ziekte langer dan 2 weken. Zwangerschap dient gemeld te worden bij de onderwijsassistente 2^e jaar en de (toekomstige) stage-opleider en docenten.